

Britta Marakatt-Labba: Där varje stygn andas/Juohke sákkaldat vuoigná

14 juni–9 november 2025

Britta Marakatt-Labbas stora internationella genombrott kom med broderiet "Historjá" – ett 24 meter långt epos som liknats vid Bayeuxtapeten och är utställningens centrala verk. Under snart femtio år har hon skildrat samisk kultur, historia och kamp i sin konst. "Där varje stygn andas" är den hitintills största separatutställningen med en konstnär från Sápmi på Moderna Museet.

Britta Marakatt-Labba föddes 1951 i Idivuoma, i Sápmi, i en nordsamisk renskötarfamilj. Hon bor och arbetar sedan många år i Övre Soppero – mitt i Sápmi och i allra nordligaste Sverige.

Utställningen omfattar cirka sextio av hennes verk från 1968 och fram till idag – broderier, installationer, grafik, teckningar och skulpturer i trä, sten och brons.

Berättande broderi – och vittnesmål

Under snart femtio år har Britta Marakatt-Labba lyft fram samisk kultur, historia och kamp i sitt konstnärskap, och framför allt genom berättande broderi.

Hennes verk skildrar samspelet mellan människan, djuren och naturen: arbetet med renhjordarna, snötäckta vidder och fjäll, de samiska gudinnorna och urmödrarna. På samma gång är motiven vittnesmål om hur samernas kultur och sätt att leva hotas av majoritetssamhället.

Ursprunget till Britta Marakatt-Labbas bildvärld och materialval finns i uppväxten där hon var omgiven av den muntliga samiska berättartraditionen och av *duodji*, som har en vidare innebörd än hantverk eller slöjd. *Duodji* är både en kreativ process och ett estetiskt uttryck, och innefattar lika stor respekt för materialet som för de betydelser som tillhör och uppstår i bearbetningen av det.

"Historjá" och genombrott

I utställningen möter publiken det 24 meter långa eposet och panoramabroderiet "Historjá" (2003–2007). Scenerna består av hundratusentals små stygn på linne och berättar om samernas tillvaro, historia och världsbild:

Mytologisk tid möter samtiden, konstnärens egna personliga minnesbilder blandas med det samiska folkets kollektiva minnen, den synliga världen skildras parallellt med den osynliga. Inte minst berättar verket om motstånd, så som Kautokeinoupproret 1852 – en viktig vändpunkt i kampen för samiska rättigheter och politisk självständighet.

Med "Historjá" fick Britta Marakatt-Labbas sitt stora genombrott 2017, på Documenta i Kassel som är en av världens största utställningar för samtidskonst. Med andra ord krävdes det en internationell succé för att resten av Norden, utanför Sápmi, skulle uppmärksamma hennes arbete i större omfattning.

Verket har liknats vid Bayeuxtapeten, och den ansedda konstitidskriften ArtNews utsåg under våren 2025 "Historjá" till ett av århundradets främsta konstverk.

"Klimatkatastrofen är här"

Britta Marakatt-Labba blev tidigt engagerad i politiska frågor. Bland annat deltog hon i kampen mot utbyggnaden av Altaälven under sent 1970-tal och tidigt 1980-tal, en händelse hon också skildrat i verket "Garjját" ("Kråkorna", 1981). Hennes stora samhällsengagemang spelar en viktig roll i konstnärskapet och utgör, då som nu, inspiration för nya generationers kamp för miljön och samiska rättigheter.

En av de mest brännande frågorna för samisk kultur och framtid, här och nu, är klimatpåverkan. Den snabba temperaturökningen i Sápmis fjällvärld upptar mycket av hennes konstnärliga arbete och tankar:

- Vi talar om klimatförändringar men det är inte längre "förändringar" utan en katastrof som redan är här. I hur många år kan vi räkna med att det faktiskt faller snö i våra områden? Hur stor del av Sápmi ska gruvnäring och vindkraftverk roffa åt sig? Nu går det fort.

Om utställningen och katalog

"Där varje stygn andas" på Moderna Museet är resultatet av ett nära samarbete mellan Britta Marakatt-Labba och intendent Matilda Olof-Ors. Den är en omarbetad version av utställningen "Sylvasse sting", som producerades av och visades på Nasjonalmuseet for kunst, arkitektur og design i Oslo (15 mars–25 augusti 2024) och som visats i ytterligare en version, "I stjärnornas fotspår", på Kin museum för samtidskonst i Kiruna (23 oktober 2024–16 mars 2025).

Moderna Museet publicerar en utställningskatalog på 304 sidor med texter på svenska, nordsamiska och engelska. Katalogen distribueras av Verlag der Buchhandlung Walther und Franz König, Köln.

I december 2025 öppnar Moderna Museet en separatutställning med den samiska skulptören och scenografen Aage Gaup (1943–2021) som ingick i samma konstnärsgrupp som Britta Marakatt-Labba – den så kallade Masi-gruppen/Mázejoavku.

Mer om konstnären

Britta Marakatt-Labba är utbildad på Sunderby folkhögskola utanför Luleå och Högskolan för design och konsthantverk (HDK) i Göteborg.

Hon var medlem av den radikala Masi-gruppen/Mázejoavku som verkade från 1978 fram till 1983 och hade en avgörande betydelse för förnyelsen av den samiska kulturscenen.

Britta Marakatt-Labbas verk har sedan 1980-talet främst köpts in av kommuner, regioner, företag och organisationer i norr. Det krävdes en internationell succé på Documenta 2017 för att också resten av Norden, utanför Sápmi, skulle uppmärksamma hennes arbete i större omfattning.

Presskontakt

Annika Hansson Wretman, press@modernamuseet.se +46 70 952 23 62